

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ПОСАДОВИХ ОСІБ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Серед превентивних заходів запобігання надзвичайним ситуаціям одним із головних є навчання всіх без винятку громадян України діям щодо запобігання та реагування на виникнення надзвичайних ситуацій

Створення системи формування у громадян компетентностей з питань цивільної безпеки як «...динамічної комбінації знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення...» у сфері визначення небезпек та адекватного реагування на них, створення безпечного середовища проживання має запобігти можливій катастрофі від нових глобальних загроз.

ГРУПИ НАВЧАННЯ ПРАЦІВНИКІВ ІЗ ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Відповідно до ДСТУ 5058:2008 «Безпека у надзвичайних ситуаціях. Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях. Основні положення», інших нормативно-правових актів та залежно від участі працівників у виконанні завдань цивільного захисту вони розподіляються за такими групами навчання:

– група А – особи керівного складу цивільного захисту та інші управлінські кадри і фахівці, на яких поширюється дія законів України у сфері цивільного захисту;

– група Б – працівники підприємств, установ і організацій;

– група В – студенти, учні та вихованці дошкільних навчальних закладів;

– група Г – особи, не зайняті у сфері виробництва й обслуговування.

Навчання групи А здійснюється

в Інституті державного управління у сфері цивільного захисту за програмами функціонального навчання визначених категорій слухачів відповідно до Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2013 року № 819.

В Інституті державного управління у сфері цивільного захисту та навчально-методичних центрах безпеки життєдіяльності та цивільного захисту областей та м. Києва повинні проходити навчання і частина працівників підприємств, які відносяться до групи Б, а саме: працівники об'єктів підвищеної небезпеки; працівники підприємств, установ, організацій, які увійшли до складу позаштатних служб і формувань, утворених у межах функціональної підсистеми Центрального органу виконавчої влади (далі – ЦООВ), та працівники суб'єктів господарювання, що входять до сфери їх управління.

СТВОРЕННЯ БАЗИ ДАНИХ НАВЧАННЯ ПРАЦІВНИКІВ

Керівникам ЦООВ для забезпечення своєчасного проходження функціонального навчання зазначеними працівниками рекомен-

дується розробити базу даних (перспективний план) каталог слухачів відповідних категорій функціонального навчання (база даних). Приклад форми каталогу наведено у методичному посібнику «Кадровий потенціал суб'єктів забезпечення цивільного захисту: регіональний аспект». База даних складається на певний термін періодичного проходження навчання відповідними категоріями працівників і уточнюється щорічно. При цьому треба враховувати те, що проходження функціонального навчання обов'язковим у перший рік призначення на посаду та надалі один раз на 5 років для керівників й управлінців, один раз на 3 роки – для фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією й здійсненням заходів із питань цивільного захисту.

Для організації проходження функціонального навчання певними особами та працівниками необхідно подати в році, що передує року навчання, до Інституту державного управління у сфері цивільного захисту (для представників ЦООВ) або навчально-методичних центрів областей та м. Києва запити представників суб'єктів господарювання, які входять до сфери їх управління) відповідні заявки?

Складаючи заявку, треба врахувати

увати те, що представники ЦООВ навчаються у зазначених навчальних закладах за кошти державного бюджету, а представники суб'єктів господарювання – за власні кошти.

Навчання інших працівників категорії Б та категорій В і Г здійснюється згідно з вимогами Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444.

ПРОГРАМИ ТА ФОРМИ НАВЧАННЯ

Основою навчання дорослого населення з питань безпеки життєдіяльності, природної та техногенної безпеки, заходів пожежної безпеки у виробництві та в побуті є Програма загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях, затверджена наказом Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 6 червня 2014 року № 310.

Навчання може проводитися за такими формами:

- курсове навчання, що передбачає вивчення теоретичного матеріалу та проходження практичної підготовки у складі навчальних груп, створених на підприємстві, в установі або організації;

- індивідуальне навчання, що передбачає вивчення теоретичного матеріалу самостійно та у формі консультацій із керівниками навчальних груп або іншими кваліфікованими особами;

- інструктажі, що передбачає доведення до відома працівників змісту основних вимог безпечної поведінки у разі загрози виникнен-

ня або виникнення НС;

- спеціальні об'єктові навчання й тренування з питань цивільного захисту, що передбачає відпрацювання практичних дій за планами реагування на НС.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Для організації навчання видається наказ керівника ЦООВ (суб'єкта господарювання) «Про організацію навчання працівників з питань цивільного захисту», у якому вказу-

У кошторисах суб'єктів господарювання необхідно передбачати кошти на проходження функціонального навчання відповідними категоріями працівників

ються керівники та склад груп, форми та термін проведення занять. Організація та форми проведення занять повинні враховувати виробничі умови. Приклад форми та змісту наказу поданий у Методичному порадунику³.

Керівники груп занять за програмою загальної підготовки обов'язково проходять функціональне навчання в Інституті державного управління у сфері цивільного захисту (навчально-методичних центрах безпеки життєдіяльності та цивільного захисту областей, м. Києва).

Орієнтовний розподіл навчального часу за розділами програми та формами навчання, а також орієнтовні зміст тем за розділами програми та зміст практичних форм навчання затверджені наказом Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 6 червня 2014 року № 310.

Зміст загальної підготовки працівників підприємств, установ та

організацій до дій у надзвичайних ситуаціях поданий у навчально-методичному посібнику «Загальна підготовка працівників підприємств, установ та організацій до дії у надзвичайних ситуаціях»⁴.

План проведення занять, тематику та зміст занять бажано розміщувати на сайті ЦООВ (суб'єкта господарювання) у відповідному розділі, а за його відсутності – у відповідних інформаційно-довідкових куточках.

Для проведення перевірки засвоєння працівниками змісту Програми загальної підготовки наказом керівника створюється комісія з перевірки загальної підготовки працівників до дій у НС. До складу комісії обов'язково має входити фахівець, діяльність якого пов'язана з організацією та здійсненням заходів із питань цивільного захисту ЦООВ (суб'єкта господарювання). Перелік питань для перевірки знань із питань цивільного захисту розробляється комісією з перевірки загальної підготовки працівників до дій у НС і затверджується керівником. Перевірка знань за змістом Програми проводиться шляхом тестування або заліку в усній або письмовій формі та оформлюється протоколом комісії з перевірки загальної підготовки працівників до дій у НС.

Євген ЛИТВИНОВСЬКИЙ,
Інститут державного управління
в сфері цивільного захисту

¹ Кадровий потенціал суб'єктів забезпечення цивільного захисту: регіональний аспект : Методичний посібник. – / За загальною ред. Волянського П. Б. – Запоріжжя, 2014. – 119 с.

http://library.iducz.dsns.gov.ua/weblib/books/Litvinovskiy_E_Yu_/06.pdf

² Форма заявки наведена у методичному посібнику «Кадровий потенціал суб'єктів забезпечення цивільного захисту: регіональний аспект».

³ Зразки оформлення документації з питань цивільного захисту є у Методичному порадунику з основних видів освітньої діяльності навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності у двох частинах, частина 2 / За заг. ред. Волянського П. Б., Литвинівського Є. Ю. – Методичний посібник. – електронна версія, 2015. – 194 с.

http://library.iducz.dsns.gov.ua/weblib/books/Mikhailov_V_M/poradnik_2.pdf

⁴ Загальна підготовка працівників підприємств, установ та організацій до дії у надзвичайних ситуаціях / За заг. ред. Волянського П. Б. – Методичний посібник. – К, 2015. – 290 с.

http://library.iducz.dsns.gov.ua/weblib/books/Mikhailov_V_M/zag_pid.pdf